

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Motie niet openbaren uitvoeringsinstructies

Datum
30 mei 2024

Ons kenmerk
5136425

Concipiënt

Datum/eindparaaf

1. Aanleiding

Deze nota is bedoeld ter besluit over de uitwerking van de aangenomen motie van de leden Van den Brink (CDA) en Brekelmans (VVD). De motie verzoekt de regering om werkinstructies en interne informatieberichten van de IND niet meer openbaar te maken. Daarnaast is de regering verzocht om in kaart te brengen hoe een juridische basis kan worden gecreëerd om het landenbeleid niet langer openbaar te maken, en de Kamer hierover te informeren.

2. Geadviseerd besluit

- Instructies IND: IND zal binnen de wettelijke kaders hun werkwijze aanscherpen en de uitvoering instrueren;
- Beleid: juridisch onderzoek wijst uit dat er geen (werkbare) basis is voor het niet publiceren van beleid.

Ik verwijs naar de toelichting in de bijgesloten Kamerbrief en (in essentie) hieronder'.

3. Toelichting

Ten aanzien van het eerste deel van de motie, dat ziet op instructies van de IND, heeft de IND, zoals gemeld in de brief van 28 april 2023 reeds onderzocht welke (delen van) uitvoeringsinstructies niet langer openbaar gemaakt zouden kunnen worden. Op basis hiervan is de IND in de uitvoeringsinstructies reeds passages van openbaarmaking gaan uitzonderen.

In lijn met de aangekondigde maatregelen en de aangenomen motie zal de IND voortaan enkel in die gevallen waarin de IND daar op grond van de Wet open overheid (Woo) expliciet toe gehouden is (passages van) uitvoeringsinstructies openbaren. Hieronder wordt dat toegelicht.

De Wet open overheid (Woo) geeft de IND echter niet de ruimte om alle uitvoeringsinstructies intern te houden. Er zal dus steeds een kritische afweging gemaakt moeten worden ook om te voorkomen dat alsnog met succes procedures worden gevoerd waarmee verzoekers op grond van de Woo documenten opvragen bij de IND. In dat kader goed te melden dat de IND in 2021 een Woo verzoek heeft ontvangen waarbij alle WI's en IB's zijn opgevraagd. Voorts zal de IND een instructie voor hun medewerkers opstellen om de voorgestelde werkwijze uitvoering te geven.

In aanvulling hierop zal de IND tevens per keer kritisch bezien of een instructie-medede in het licht van de professionaliteit van en de ruimte voor de beslispraktijk-noodzakelijk is voor een zorgvuldig proces en besluitvorming. Ook hiermee zouden de zogenaamde 'spoorboekjes', die als mogelijk hulpmiddel voor de vreemdeling kunnen dienen, kunnen worden voorkomen.

Voor het tweede deel van de motie, dat ziet op het in kaart brengen van de juridische mogelijk van het niet openbaar maken van beleidsregels, zoals het landenbeleid kan het volgende worden gesteld.

Uit de juridisch verkenning volgt dat de consequentie van het niet bekend maken van beleid is dat het geen werking heeft. Om de gevraagde juridische basis te creëren dient in ieder geval een aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht plaats te vinden. Gelet op de verstrekkende gevolgen die zich niet beperken tot het migratiedomein wordt u geadviseerd de Kamer medede te delen dat deze verkenning geen nader gevolg krijgt.

Voor zover van belang wordt verder gemeld dat de openbaarheid van het beleid en regelgeving in algemene zin niet als problematisch wordt ervaren. Meer specifiek ten aanzien van het Nederlandse landgebonden asielbeleid wordt opgemerkt dat dat zich sterk beperkt tot de hoofdlijnen, in vergelijking tot diverse andere lidstaten en zeker ook in vergelijking met de zogeheten openbare 'Country Guidance' van het asielagentschap van de Europese Unie (EUAA). Deze openbare EUAA guidance, opgesteld aan de hand van de tevens openbare landeninformatierapporten van het EUAA omvat richtlijnen voor beleid en beslispraktijk voor de meest relevante 'asiel' landen. Ook op inhoudelijke gronden, zo blijkt uit de analyse gedeeld met de kamer in de brief van 28 april 2023, geeft het landgebonden asielbeleid geen aanleiding Nederland te verkiezen boven andere lidstaten.

4.1 Politieke context

Tekst aangenomen MOTIE VAN DE LEDEN BREKELMANS EN VAN DEN BRINK Voorgesteld 27 september 2023 De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat Nederland het landenbeleid, werkinstructies en interne informatieberichten waarop de IND zijn asielbesluiten medede baseert openbaar maakt; overwegende dat asielzoekers deze informatie kunnen gebruiken voor hun asielrelaas; constaterende dat andere Europese landen deze informatie niet of veel beperkter publiceren; van mening dat de regering het asielbeleid meer in lijn dient te brengen met andere Europese landen; verzoekt de regering om werkinstructies en interne informatieberichten niet meer openbaar te maken; verzoekt de regering in kaart te brengen hoe een juridische basis kan worden gecreëerd om het landenbeleid niet langer openbaar te maken, en de Kamer hierover te informeren, en gaat over tot de orde van de dag. Brekelmans Van den Brink

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
30 mei 2024

Ons kenmerk
5136425

4.2 Financiële overwegingen

NVT

4.3 Juridische overwegingen

Met beleidsregels kan het bestuursorgaan vooraf aangeven hoe het omgaat met zijn beslissingsruimte. En bij de motivering van een besluit kan het bestuursorgaan verwijzen naar de vaste gedragslijn die is vastgelegd in de beleidsregel. Dit laatste is geregeld in artikel 4:82 Awb dat luidt: "Ter motivering van een besluit kan slechts worden volstaan met een verwijzing naar een vaste gedragslijn voor zover deze is neergelegd in een beleidsregel." De beleidsregels dragen dus bij aan een consistente en consequente ofwel betrouwbare besluitvorming door het bestuursorgaan. Om werking te krijgen, moet het bestuursorgaan de beleidsregels bekendmaken. Het Rijk maakt haar beleidsregels bekend door plaatsing in de Staatscourant. Dat staat in artikel 5, onder e, van de Bekendmakingswet.

Hoofdstuk 3 van de Woo ziet op de openbaarmaking van bestuursorganen uit eigen beweging. In artikel 3.1 van de Woo is opgenomen dat het bestuursorgaan bij de uitvoering van zijn taak uit eigen beweging de bij hun berustende informatie openbaar en toegankelijk dient te maken. Deze informatie betreft in ieder geval informatie over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie.

Op grond van artikel 5.1 en 5.2 van de Woo kunnen bepaalde passages gelakt worden en daarmee van openbaarmaking worden uitgezonderd.

4.4 Krachtenveld

DMB (JAZ/AOT) en de IND (SUA/JZ)

4.5 Strategie

NVT

4.6 Uitvoering

NVT

4.7 Implementatie

NVT

4.8 Communicatie

Bijlage Tweede Kamer brief

4.9 Ontwikkelingen hiervoor

NVT

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
30 mei 2024

Ons kenmerk
5136425